

MPSV: BOJ S NELEGÁLNÍ PRACÍ V PRVNÍM POLOLETÍ ROKU 2012

V první polovině letošního roku provedlo Ministerstvo práce a sociálních věcí více než 95 tisíc kontrol zaměřených na nelegální práci. V jejich důsledku bylo uloženo 1936 pokut v celkové výši 106,4 milionů Kč. Již od září 2010 se konají rovněž tzv. koordinované kontroly, jichž se kromě Státního úřadu inspekce práce (SÚIP), České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) a Úřadu práce ČR účastní také Policie ČR, Celní správa a dalšími složky státní správy. Celkem MPSV letos plánuje provést na 200 tisíc resortních kontrol.

Legislativa platná od ledna 2012 **zprísňuje postih** výkonu nelegální práce. Člověku, který pracuje načerno, hrozí postih až 100 tisíc Kč. Zaměstnavateli, který přiděluje práci načerno, je možné uložit pokutu ve výši 250 tisíc až 10 milionů Kč. Cílem kontrol je **zlepšení vymahatelnosti práva** zejména ve vztahu k nelegální práci, nedodržování pracovněprávních předpisů a obcházení odvodů na sociální a zdravotní pojištění. Od května 2011 přešla koordinace těchto kontrol na SÚIP.

„Z výsledků kontrol je zřejmé, že jejich cílem je boj proti práci na černo, která okrádá všechny poctivé občany, a ne šikanování živnostníků, jak je některými médii prezentováno.“ říká ministr práce a sociálních věcí Jaromír Drábek a dodává: *„Pokud zaměstnavatel dodržuje pracovněprávní předpisy, nemá důvod se obávat jakékoli kontroly.“*

V prvním čtvrtletí roku 2012 bylo provedeno celkem 38 963 kontrol. Zároveň bylo uloženo 1 273 pokut v celkové výši 73,7 milionů Kč. Ve druhém čtvrtletí roku 2012 bylo provedeno celkem 56 329 kontrol. Uloženo bylo 663 pokut v celkové výši téměř 32,7 milionů Kč.

Výsledný počet kontrol za celé pololetí, 95 292, je součtem společných koordinovaných kontrol (15 314), mimořádných kontrol (2084) a dílčích kontrol jednotlivých kontrolních orgánů (77 894).

Koordinované kontroly

V prvním pololetí roku 2012 bylo zahájeno **15 314 koordinovaných kontrol** zaměřených na nelegální zaměstnávání. Komplexní kontroly prováděl SÚIP mimo jiné za spolupráce ÚP ČR, ČSSZ, Policie ČR – Služby cizinecké policie a Celní správy ČR. V průběhu kontrol, zejména však po jejich ukončení, spolupracovaly oblastní inspektoráty práce i s živnostenskými úřady a finančními úřady. Uloženo bylo 390 pokut v celkové výši téměř 62,3 milionu Kč. Mimo již uložené pokuty se navrhuje uložit dalších 498 pokut v celkové výši 131,3 milionu Kč, řízení však nejsou dokončena.

V 1246 případech byl **zjištěn výkon nelegální práce** (u 963 občanů ČR/EU a u 283 cizinců). V souvislosti s nesplněním oznamovací povinnosti podle § 25 odst. 3 písm. b) zákona o zaměstnanosti bylo **vyřazeno z evidence ÚP ČR 72 uchazečů** o zaměstnání. Na nevyplacených podporách v nezaměstnanosti se tím ušetřilo **290 135 Kč**.

Mimořádné kontroly

SÚIP provedl také několik mimořádných kontrolních akcí. Zaměřil se na lyžařské areály, stánkový prodej či čerpací stanice. Oblastní inspektoráty práce provedly také celkem

1345 kontrol podnikatelských subjektů poskytujících služby motoristům (autoservisů a pneuservisů).

Kvůli množství podnětů se další mimořádné akce zaměřily i na nadnárodní potravinový obchodní řetězec, kde převážná většina kontrol byla zahájena bez předchozího ohlášení, současně v jeden stanovený den a hodinu (29. 3. 2012), aby bylo vyloučeno vzájemné informování mezi jednotlivými provozovny. Celkem inspektoři prověřili 36 provozoven po celé ČR (asi desetinu z celkového počtu). Oblastní inspektorát práce pro Středočeský kraj provedl kontrolu i v sídle společnosti.

Dílčí kontroly

Tzv. dílčí kontroly provádí SÚIP a ČSSZ na základě plánu kontrol s vazbou na nelegální zaměstnávání. V prvním pololetí bylo provedeno celkem 77 894 kontrol. SÚIP realizoval 15 572 kontrol, v rámci nichž bylo uloženo 1080 pokut v celkové výši 26,3 milionů Kč. ČSSZ provedla 62 322 kontrol, při nichž bylo uloženo 368 pokut v celkové výši téměř 1,3 milionu Kč.

Kontrola nelegální práce prostřednictvím projektu DONEZ

Ve IV. čtvrtletí 2011 byl spuštěn projekt DONEZ, na základě kterého se vybraní uchazeči o zaměstnání, u nichž je riziko, že v souběhu s evidencí na Úřadu práce vykonávají současně nelegální práci, mají povinnost hlásit se 2 až 3krát týdně po dobu maximálně tří měsíců nepravidelně na kontaktních místech veřejné správy (Czechpoint). V daných případech se jedná o kontaktní místa veřejné správy umístěná na pobočkách České pošty.

Výsledky a úspory díky projektu DONEZ

- Od 1. 1. 2012 do 30. 6. 2012 bylo do projektu „DONEZ“ zařazeno cca 66 500 uchazečů o zaměstnání,
- pro nesplnění povinností bylo od počátku projektu zahájeno s 6 154 uchazeči o zaměstnání správní řízení ve věci vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání
- současně od počátku projektu v souvislosti s povinností docházet na kontaktní místo veřejné správy 1 086 uchazečů o zaměstnání nastoupilo do zaměstnání
- úspory narůstají exponenciálně – bylo zahájeno 6154 správních řízení (což znamená úsporu při odejmutí dávek 438 mil.) a 1086 osob si našlo najednou po zařazení do projektu zaměstnání (úspora činí 69 mil. Kč).

Příklady omluv, které nemohly být akceptovány:

- Uchazeč měl jiné zájmy
- Sama doma
- Holil se
- Fotbal
- Byl na rybách
- Po noční směně
- Zaměstnavatel ho nepustil

Příklady úspěšně provedené kontrolní akce

Na stavbě v Opavě se 7. 3. 2012 konala kontrola za účasti cizinecké policie. Na místě byly zkontrolovány fyzické osoby, které vykonávaly stavební práce pro nejmenovanou kontrolovanou osobu. **V době kontroly nebyly na pracovišti doloženy žádné doklady prokazující uzavření pracovněprávních vztahů, evidence cizinců ani povolení**

k zaměstnání. Při kontrole bylo zjištěno, že kontrolovaná osoba umožnila na stavbě deseti občanům Bulharska vykonávat nelegální práci bez písemně uzavřených pracovněprávních vztahů a třinácti občanům Ukrajiny bez písemně uzavřených pracovněprávních vztahů a vydaných povolení k zaměstnání.

Devět z těchto cizinců mělo povolení k pobytu za účelem podnikání jako výkonní manažeři v právnické osobě, přičemž prováděli práce stavebních dělníků a čtyři občané Ukrajiny pracovali bez platných povolení k pobytu. V době kontroly jim bylo pravomocně povolení k pobytu zrušeno.

Na žádost cizinecké policie byla po týdnu provedena **opakovaná kontrola** na téže stavbě, kdy byli opět přistiženi při výkonu práce další dva cizinci, občané Ukrajiny a jeden bulharský občan. I u těchto cizinců byl konstatován výkon nelegální práce. Dále nastala situace, že občané Ukrajiny, zkontrolovaní již před týdnem, předkládali OIP živnostenské listy, které vystavil Živnostenský úřad v Mělníku právě 7. 3. 2012 s tímž datem podnikání (v době kontroly však žádný z těchto cizinců o podnikání nevěděl).

Tímto se však kontrolovaná osoba nevyhnula porušení zákona, neboť OIP získal od generálního dodavatele prací na stavbě evidenci docházky z proškolení BOZP a elektronické záznamy docházky, podle kterých byla zjištěna data jejich prvních vstupů na stavbu k výkonu práce ještě před datem 7. 3. 2012, u některých i z roku 2011.

Kontrolované osobě byla navržena a schválena pokuta za spáchání správní deliktu ve výši 8 350 000 Kč.

V dalším případě inspektoři SÚIP provedli kontrolu staveniště – výstavbu parkoviště v Mostě. Při kontrole se zadrželi prchajícího pracovníka, který zároveň odhodil reflexní pracovní vestu. Inspektorce následně řekl, že si šel pro svačinu. Co se týká jeho pracovní činnosti, uvedl, že „si zde jen zkouší, jak se staví a pokládá dlažba. Chce si doma něco stavět a potřebuje se to naučit. Na pracovišti prý bude do té doby, než se to naučí“. Po ústním jednání s kontrolovanou osobou byl vyhotoven protokol, jenž konstatoval umožnění výkonu nelegální práce.

*Viktorie Plívová
vedoucí tiskového oddělení
a tisková mluvčí*